

матическа динамика език. Относително добре запазената лексика се артикулира с помощта на изцяло заета граматическа структура. Подобен е случая с иберийската диалектна група *кало*, в която има кастилски, каталонски, баски и португалски заемки; с британската група *англо-ромски* диалекти, шамповани от английската граматика, но запазили автентичната си лексика от индийски произход. Съществуват и групи, които говорят изцяло зает език: *Рударите* в България говорят румънски диалект; унгарските *Беаши* (Beaś) говорят румънски; италианските *Каулия* (Kaulja) говорят арабски диалект; част от българските *Хорахане Рома* говорят турски.

Съществуват и чергарски групи, говорещи стар диалект с още неизяснен произход. Такива са ирландските *Травелери* (Travellers), чиито *Гамонски* език в по-голямата си част изглежда произлиза от келтския отпреди XIII в. и има само около 10% цигански заемки от индийски произход; *Шотландските Травелери* (Scottish Travellers), чиито *Кантски* език притежава около 50% заемки на циганска лексика от индийски произход. Чергарите от Северна Шотландия, използват диалект с уелска граматика и лексика, подхранвана от циганската лексика от индийски произход, от келтската лексика и от някои жаргонни заемки от английски. Чергарите в Централна Шотландия, към всичко това прибавят и използването на английската граматика. Накрая ще споменем, че някои Чергари използват и т.нар. композитни диалекти, подобни на диалекта *ротвелш* (Rothwelsch) говорен от *Йенишите* в Германия и Швейцария, в чиято лексика фигурират заемки от цигански и идиш, някои австрийски, швейцарски и полски термини, към които могат да се прибавят и други в зависимост от историческото минало на различните групи. В общия случай, подобни „чергарски“ наречия използват част от циганската лексика върху основата на локална граматика.

Акцентирането върху различните заемки дава добра представа за географски локализирания „вертикален“ разрез на диалектите. Така обаче се пропускат два много основни факта. Наред с установилите се в даден регион или държава Цигани и Чергари, съществуват и такива, които са били и са в непрекъснато движение между регионите, държавите и дори континентите, пренасяйки своя диалект със себе си. От друга страна съществуват и групи, които, задържали се на едно място в продължение на поколения или дори на векове и натрупали съот-